

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben:
Egy óra. I kor. Egy óra. I kor. 50 fill.
Negyedévre 3 Negyedévre 4 50

Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HÖFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Placz-utca 49. szám.

Véres tüntetések a fővárosban Három halott és százhuszonhét sebesült

A választójogi általános sztrájk. — Harcok, barrikádok Budapesten. — Felgyújtott villamos kocsik. — Tele a kórházak a sebesültekkel. — A sztrájk Debreczenben.

A főváros utcáin véres kövezeten tör egymás ellen két hatalom: a munkás és a burzsoá. Lövések dörrenése, jajok és szitkok rémes, piszkos keveréke zug bele a májusi reggel hangulatába. Az üzletek zárva, az utcákon fegyveres katonaság, rendőrség, zugó néptömegek, a kórházakban haldoklók és sebesültek, a mentőkocsik egymást érik.
Harc van, véres harc. A dolgozó kezek kivonultak az utcára s ökölbe szorulva fenyegetik meg a szemben álló hatalmat, amelytől az erő jogán követelik a jogot.

És itt meg kell állapítani, hogy ez a követelés jogos, a forradalmi hang és a forradalmi események a tömeg-pszichológia szerint elmaradhatatlan következményei a tömegek megmozdulásának. Az utcai rombolások csak jelképei annak, hogy ledönteni akarnak régiket, üres helyet teremteni, hogy azon építsenek. A rombolás csak az erő megnyilatkozása volt. A kiontott vér is, amely miatt boszúszuért kiált fel itt is, ott is az izgalmak tömegében egyensúlyát meg nem tartott lélek, velejárája minden nagy küzdelemnek. A két szembenálló hatalmat nem terhelheti a gyász, a keserű fájdalom okozta vád. Az egyik százazrek jogáért küzdött, a másik gátjául állott oda a forradalmi érzések túlömlésének.

De e szomorú órában talán szemünkre vethetik a filozofálást, amikor vagy itt, vagy ott ökölbe szorított kezekkel, fogat vicsorogtatva kellene a másik táborra orditozni. De nem tudjuk ezt tenni. Amikor a tömegek küzdenek, tisztelni kell a célt, mert a tömegek érzelmei szentek és igazságok.

De azért mi is keressük keserű érzéssel, a kiontott vér fakasztotta könnyes, nedves szemmel a bűnöst, a gázt, a hitványt, akit nem a nagy célok fénye vezet, hanem ostoba, önös, jól ismert érdekek és undok politikai eszközként teremtette és segítette elő megszületni a mai véres napot.

Amikor meghajlunk a dolgozó ezrek még olyan hangos, formáiban talán erőszakos, de céljában szép s igaz forradalma előtt, ugyanakkor a gyűlölet haragjával mondjuk, hogy gátság az, amit Justh Gyula ő kegyelmes-

sége követ el. Mert ha spontán, a saját igaz érdekeiért folyik a munkásság vére s törnek, zuznak, ölnek, ám legyen. Azt mondjuk rá, azt hiszik, hogy forradalmi tüzzel lehet csak kivívni azt, amit akarnak. Bár Henry Bernsteinnel ez ellen is tudnánk érvelni, mert nem bizonyos, hogy le kell rombolni egy épületet, hogy megjavítsuk, lehet téglát téglá után beilleszteni a régi falakba s úgy teremteni új épület. Mert hiába üldözték el Bernsteint, hiába maradt kisebbségben, sok igaza volt elvtársaival szemben is. És az ő igaza különösen igaz most, a mi mai politikai viszonyaink és a választójogi reformnak mai állása mellett.

Tudta mindenki, nyíltan is kifejezést nyert, hogy a munkapárt óriási többsége akarja a választójogi reformot, a kisebbsége pedig megcsinálja az idők kényszerítő hatalma alatt. Ezt tudta Justh Gyula is. Tudta és mégis megcsinálta és engedte megcsinálni 1912. május huszonharmadikát. Megcsináltatta ő és az az öt ember még, aki pártjában az ő tudatlanságát, béréspolitikáját, botosispáni elnökségét követi az érvényesülés érdekében. S az elmaradt politikai érvényesülés, a távolodó miniszteri és államtitkári hivatalok elmaradásáért élő bosszu s a felszínen maradás okából vérrrel öntözötték meg Budapest aszfaltját és milliókra menő károkat okoztak ennek a szegény országnak. Odaállították staffáznak a becsületes munkásság öklét, vérért, hangját, erejét, tömegét az ő gaz, rut, esztelen politikájuk mögé.

Ha valakinek, úgy Justhnak s öt-hat csatlósának lelkén szárad a mai vér, amelynek egyetlen csepjéért is kár volt ma. Mert másért ontotta és ontatta ezt a vért a munkás, nem magáért. Justhék lelkén szárad minden csepp vér s a mai eseményeknek el kell seperni őket.

Mert lehet, hogy a megalkotandó választójog nem lett volna nemzetiségi, tót, oláh, horvát, ruthén izgatónak is jó, de a magyar munkásság jogait bizonyosan növelte volna. De Justhéknek nem ez kellett. Nem. Ők még itt is, e szent kérdésben is politizáltak rutul s a csöndes munkálkodásból a forrada-

lomba idézték a munkásság erejének nagy szellemét, a maguk alantas politikai céljaiért.

Ez nem politika már, nem demokrácia, ez gátság, a nemzet erejének egyenes fölfalása.

A mai szomorú napról fővárosi tudósítónk ezeket jelenti:

A képviselőház ülése

Véres utcai harcok hatása alatt ülésezett ma a képviselőház. A teremben és a folyosókon nagy és általános izgalom uralkodott, amely erősen hozzájárult ahhoz, hogy a tanácskozássok hangját elmergessék Tisza István erős kézzel vezette a tárgyalásokat.

Az elégedetlenkedők egész sorát utasította mentelmi bizottsághoz és kiméletlenül megvonta a szót azoktól, akik a szólásszabadságot időpocsékolásra igyekeztek kihasználni.

Az ellenzék minden zenebonája ellenére sem volt képes az elnököt a tanácskozás cél tudatosan erős vezetésében megakadályozni. Az obstrukció ma is a zárt ülés elkoptatott trükkjéhez folyamodott és ebben az utolsó mentővárába vonult vissza, hogy az ország idejét agyonüsse.

Alig lehetett kétség az iránt, hogy egy-két tucatnyi technikázót végül ebből az utolsó pozíciójából is kifogják szorítani. Az obstrukció végöráit éli. Általános a meggyőződés, hogy mihamar rend lesz és a munkapártnak a maga nemzeti harcában sikerülni fog igen rövid idő alatt a parlament munkaképességét helyreállítani.

Justhék ma a véres utcai események hatása alatt nagyon kinosan érezték magukat. Nyílt ülésben vágták nekik oda, hogy az ő politikájuk vezetett a vérontáshoz. Az ellenzéken sokan voltak, akik azt hangoztatták, hogy a közvagyon romboló szociáldemokráciával magyar országgyűlési párt közösséget fenn nem tarthat s hogy a békét egy nemzeti választójog alapján feltétlenül meg kell kötni. A legközelebbi jövő fogja megmutatni, vajjon a munkapárt hajlandó e ma még a békére, az azonban kétségtelen, hogy ma már a béke nem köthető meg, úgy, hogy a többség házszabály revíziójától elálljon.

Elnök Tisza István gróf. Bejelenti, hogy tegnap tévedésből a jegyzőkönyvet elfelejtette hitelesíteni, ennél fogva azt ma fogja hitelesíteni. Vermes Zoltán felolvassa a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Ráth Endre: Feleslegesnek tartja bőven indokolni, egyszerűen kijelenti, hogy amennyiben a jegyzőkönyvben négy képviselő utasított rendre s a jegyzőkönyv nem hitelesített, ennél fogva az házszabályellenes.

Barabás Béla a tegnapi ülés jegyzőkönyvéhez szól.

Tisza István gróf figyelmezteti Barabást, hogy beszéljen a jegyzőkönyvhöz. (Zajos tiltakozás a baloldalon.)

Tisza István gróf **Ráth** Endrét, **Kovács** Gyulát, **Justh** Gyulát és másokat egymásután többször rendreutasítja.

Barabás Béla kéri, hogy az ülés kezdete és vége a jegyzőkönyvbe felvétsék. Az ülések határidejének betartása alkotmánybiztosíték. (Ugy van! a baloldalon. Zaj jobb felől. Az elnök figyelmezteti a képviselőket, hogy aki a felszólalót zavarja, pártkülönbség nélkül rendreutasítja.)

Barabás Béla folytatja beszédét. Az egyhangulag hozott . . .

Tisza István gróf elnök: Tessék kizárólag a jegyzőkönyvhöz szólani, mert mindig másról való beszéddel nem engedi a Házat becsapni és félrevezetni. (Nagy zaj. A munkapárt tapsol.)

Barabás Béla visszautasítja az elnöknek azt a kijelentést, hogy ő becsapni akarja a Házat. (Az ellenzék tapsol.)

Tisza István gróf elnök, amikor **Barabás** tovább folytatja beszédét, megvonja tőle a szót.

Rakovszky Iván és **Hoványi** Géza stílusmódosítást ajánlanak, amelyet a Ház elfogad, ellenben **Barabás** indítványát elveti.

Tisza István gróf elnök ezután kimutatja a Nagyenyeden lefolyt választás eredményét, ahol **Lukács** László miniszterelnököt választották meg. Több elnöki előterjesztés után

Zichy János gróf közoktatásügyi miniszter terjesztett be kisebb törvényjavaslatot s kérte az illető bizottsághoz való utasítást.

Kenedi Géza és **Kammerer** Ernő előadók terjesztik be bizottsági jelentéseket, utóbbi a pozsonyi és debreceni egyetemek ügyében.

Ezután az elnök felszólítja **Justh** Gyulát és **Lovászy** Mártont a Ház megkövetésére.

Justh Gyula és **Lovászy** Márton a következő szavakkal: „Megkövetem a Házat”, eleget tesz az elnök felszólításának.

Elnök jelenti, hogy **Apponyi**, **Lovászy**, **Egry** és **Szmrecsányi** napirend előtti felszólalásra kértek engedélyt, amit ő megadott.

Apponyi Albert gróf: Kijelenti, hogy az elnökválasztás tegnap napirenden volt és nem „esemény” amint azt az elnök ur hangoztatta. Az elnök működése iránt nincs bizalommal, ezt megindokolják az ő politikai életének előzményei és tegnapi székfoglalója. A zelnök ur azt mondja tegnapi beszédében, hogy parlamentünkön a legnagyobb szeretettel csüng s ennek megvédésére a házszabályok módosítását tartja egyedül célszerűnek. Ő nem tartja ezt helves megoldásnak. A 48. törvénycikk szerint a nemzet akaratának kell kifejezésre jutni s valamint akkor a népképviselői rendszerben, úgy most a választójog kiterjesztésében nyilatkozik meg a nemzet akarata. Ez fogja a rendet helyreállítani. — Kéri **Tiszát**, aki a nemzet legkiválóbb fia közé tartozik, ne ragadtassa magát erőszakos lépésekre. (Taps az ellenzéken.)

Lovászy Márton áll fel szólásra, de beszéde előtt hirtelen futott, hogy az utcán óriási zavargások vannak.

Justh Gyula bejött és ezt kiáltotta: **Egy halott és 68 sebesült.**

Podmaniczky Endre: Maguk csinálták!

Justh Gyula: Rágalom!

Polónyi Géza (Az elnök felé): Függessze fel az ülést!

Elnök: Csendet kérek, majd visszatérek erre az incidensre!

Polónyi Géza: Nem lehet tanácskozni!

Elnök: A szónok beszéde alatt nem lehet másról tanácskozni.

Polónyi Géza Istmét szól s az elnök megfenyegeti, hogy a mentelmi bizottsághoz utasítja.

Lovászy Márton folytatja beszédét.
Kovács Gyula: Odakinn vér folyik!

Elnök rendreutasítja.

Kovács Gyula ingerülten folytatja kifakadásait.

Elnök a mentelmi bizottsághoz utasítja. Nincs tudomása a történekről s itt törvényhozói kötelességüket kell teljesíteni.

Kovács Gyula: Jakabffy államtitkár most kapott levelet.

Elnök: Tessék folytatni!

Lovászy Márton befejezi beszédét.

Ráth Endre a házszabályokhoz kér szót. Olyan hírek jönnek, hogy az utcán vér folyik. Kéri, függessze fel az elnök az ülést öt percre.

Egry Béla házszabály címen beszél, de az elnök megvonja a szót.

Elnök azután **Podmaniczky** Endrét felszólítja, hogy mit mondott **Lovászy** beszéde előtt.

Podmaniczky Endre báró kijelenti, hogy az utcai jeleneteket **Justh** Gyula és (Bakonyira mutat) **Kelemen** Samu okozta.

Bakonyi Samu rágalomnak mondja és visszautasítja.

Elnök: Zárt ülést kértek és elrendelem.

A zárt ülés két óraker ért véget, amely után **Tisza** István gróf azonnal megnyitotta a nyílt ülést.

Elnök: A tanácskozás ideje letelt, elfecséreltek megint egy egész napot, amiért azok a felelősek, akik előidézték.

Kovácsy Kálmán: Meg van örülve!

Tisza István gróf elnök: Ki mondta ezt?

Kovácsy Kálmán erre jelentkezett, mire a Ház az elnök indítványára a mentelmi bizottsághoz utasította.

Elnök ezután fölolvastatta a jegyzőkönyvet.

Polónyi Géza: Talán indítványt tenne?

Elnök: Ne tanítsa az elnököt!

Polónyi Géza ismét közbeszól, mire a Ház az elnök indítványára őt is a mentelmi bizottsághoz utasítja.

Apponyi Albert gróf pótlást ajánl a jegyzőkönyvhöz, ezt azonban a Ház elveti, mire az ülés véget ért.

Ostrom állapot az utcákon.

A forrongó, folyton tóduló tömegek, a melyek a kora reggeli óráktól kezdve kezdtek gyülekezni az utcákon, a rendőrség, katonaság, a lovas rendőrök és huszárok csapatai félelmes képet adtak. Mint egy forradalmi város, olyan képet nyújtott Budapest. Emelte a komorságát ennek a képnek az, hogy az üzletek mind zárva voltak, a házak kapui is csukva. A levegő hangulatában volt a veszedelem, a harc, a vér előjele.

Legerősebben mutatkozott a harcok hangulat a Rákóczi-uton, az Erzsébet- és Teréz-köruton, valamint a külső Váci-uton. Az Erzsébet- és Teréz-köruton már kora délelőtti órákban megkezdődött a harc. Az egymásután fölvonuló tömegek megtámadták a rendőröket, akiket kődobálással és revolver lövéssel támadtak s akik közül többen megsebesültek.

A tömegek revolverlövésére a rendőrség is revolverlövésessel válaszolt s így több ízben valóságos harc fejlődött ki, amelynek legtöbbször a katonaság beavatkozása vetett véget, amely feltűzött szuronyokkal oszlatta szét a támadó tömegeket. Az utcákat azonban így sem lehetett megtisztítani.

Az utcákra senki sem mert kimenni és a házakban rettenetes izgalom uralkodott, mert mindenki féltette a távollevő hozzátartozóit. Az izgalmat növelte a folytonos zaj és lövöldözés, majd a fölhangzó jajgatások.

A parlament előtt.

Valósággal ostromállapot volt a parlament előtt, ahol a körültekintő utcákat katonaság és rendőrség zárta el. A parlament környékén levő utcákat huszárok állták el. — A parlament épülete előtt pedig kétszáz huszár és egy század gyalogos, valamint egy rendőrcsapat sorakozott. Itt a rend fenntartása és a kirendelt csapatok fölött a parancsnokságot **Beniczky** Tamás rendőrtanácsos vette át.

Izgalom a képviselőházban.

A képviselők lassanként gyülekeztek a képviselőházba. Fél tíz óraker érkezett meg

Apponyi Albert gróf és **Justh** Gyula, akik hosszasan tanácskoztak. Mindjárt az ülés elején zárt ülést kérő ivet adtak át az elnöknek, amikor az a hír érkezett a parlamentbe, hogy az Alkotmány-utcát elzáró rendőrcsapatot egy arra tartó nagyobb tüntető csapat megtámadta és **harc fejlődött ki, amely alkalommal több rendőr és egy huszár súlyosabban megsebesült.** A megsebesült huszárt a parlament épületébe vitték, ahol a képviselőház orvosa kötötte be sebeit.

E hírre az összes utcákat huszárcsapatok zárták el.

Egynegyed tizenkettőkor újabb rémhírek keltek szárnyra a képviselőházban. Ekkor jött meg ugyanis a folyósóra **Fényes** László hírlapíró, aki az utcai összeütközésekről borzalmas képeket beszélt el a képviselőknek, többek közt azt is, hogy iskolás gyermekek is megsebesültek, az egyik a nyakán kardszurástól. **Egry** Béla e hírre sürgős interpellációt jelentett be.

A képviselőházba érkezett jelentések szerint ekkor a halottak száma egy, a sebesültek több mint száz volt.

Az egymást követő rémhírek a képviselők között nagy izgalmat keltettek, az ülésen alig lehetett a folytonos zajtól bármit is végezni vagy hallani.

A sebesülésekről kiadott hivatalos értesítéseket egymásután követték a magán értesítések, amelyek már arról számoltak be hogy **három halott van és több száz sebesült,** akiknek egy része a kórházban van, másik részüket a mentők csak segélyben részesítették, sokat pedig lakásukra szállítottak.

A tömeg igen sok helyen a leghevesebben támadt a rendőrökre s legtöbbször a katonaság közbelépésére lehetett csak az utcákat megtisztítani a tüntetők tömegétől. Igen sok rendőr és katona is megsebesült.

Délben nyert megállapítást, hogy **öt halott és 168 sebesült van.**

Az ostromló tömeg.

Két óra tíz perckor kezdődött meg az első gyújtogatás. A **Podmaniczky**-utcában és a **Városligetben** fölgyújtottak egy villamos kocsit.

Megtámadták a gázgyárat, mert szét akarták rombolni a tartályokat és csöveket, hogy éjszaka a város sötétben legyen. A gázgyárat azonban erős katonai kordon vette körül s így a támadás nem sikerült.

Öt óraker az ostromot újból megismételték, de megint csak sikertelenül.

Megakarták támadni a vásárcsarnokot is, mielőtt azonban ez sikerült volna, a rendőrség tudomást szerezve a tervről, odasietett a vásárcsarnokot bezárta és körülvétele katonasággal, úgy, hogy a tüntetők kárt már nem tehettek.

Délután hat óraker az a hír terjedt el, hogy **Naszády** Béla rendőrkapitány, aki a Váci-uti összeütközésnél szenvedett kődobástól arcán és fején súlyos sebeket, meghalt.

E hír azonban nem bizonyult valósnak.

A délutáni órákban a **Petőfi**-téren mintegy 1500 munkásból álló tömeg gyülekezett, de a rendőrség szétesztelte a tömeget. Amikor a rendőrök a Duna biztosító társaság hivatala alatt haladtak el, annak nőtisztviselői köveket dobáltak a rendőrök fejére, mire a rendőrök fölhatoltak a hivatalba és tizenegy nőalkalmazottat letartóztattak.

Délután hat óraker egy csoport az Angyalföldön felgyújtotta a rendőri kirendeltség fabódéját és megtámadta a kirendeltséget, a mely erre segítségért telefonált be a központ ra, ahonnan automobilon katonák mentek ki a helyszínére és formális harc után szétesztelték a tömeget.

Öszeütközés volt a katonák és a tüntetők között a Váci-uton is.

A Nagymező-utcán a kispesti és szentlőrinci munkások tüntető csapata, amely mintegy 600 főből állott és már hazafelé tartott, szintén garázdálkodni kezdett, mire lovasrendőrök kergették szét őket.

Az első halott.

Az első nagyobb összeütközés a külső Váci-uton volt, ahol a fölvonuló tömeg rálőtt

két csendőrrre, erre keletkezett az első harc. Itt a fölvonuló Nicholson-gyári munkások lövöldözni kezdtek revolverekből és megsebesítettek két csendőrt. A rendőrség erre szintén revolver lövésekkel felelt.

A tüntető tömeg itt egy épülő ház előtt haladt el, amelynél egy dolgozó munkást láttak. A tüntető tömeg közül ekkor revolver lövéseket intéztek a munkás ellen. Az egyik golyó talált és a munkás holtan esett össze.

A Váci-uton a tüntető tömeg igyekezett az ott folyó építkezéseknél is a munkát megakadályozni és ezért közúton zúdított az ott dolgozó munkásokra, akik a rendőrség megérkezéséig kénytelenek voltak beszüntetni a munkát.

Több helyiség ablakait bezúrták s az utcákon a közlekedésben is sok kárt tettek, úgy a lámpaoszlopokban, amelyekből többet kitördeltek.

A tömeg előhaladása természetesen mindenütt összeütközéssel járt s eközben egymásután történtek a sebesülések.

Agyonlőttek egy huszárt és egy lovasrendőrt

A fölízgatott tömeg mind vadabban és erőszakosabban lépett föl, a villamos kocsiakat is megtámadták. Az egyik kocsinak az ablakait bezúrták úgy, hogy az üveg szétrepülő szilánkjai a kocsivezető szemét sértették meg.

Egy másik villamos kocsin valóságos harc fejlődött ki. A Szabadság-téren ugyanis az egyik villamoson a rendőrök egy revolveres tüntetőt leaktartak tartóztatni. Ekkor a tüntetők megtámadták a rendőröket kövekkel, botokkal s revolverlövésekkel. A lövésekre a katonaság attakot intézett a tüntetők tömege ellen s ekkor történt a tüntetés egyik legborzasztóbb eseménye: az attackben **Somlyó József tanuló kardcsapás érte a fején, amely azonnal megölte.**

Tüntetés a bankok ellen.

Amikor tíz óra előtt az első tömeg a képviselőház elé akart vonulni, különösen a Szabadság-tér felé özönlött. Az Osztrák-Magyar Bank felől jöttek a Szabadság-térre, ahol éppen akkor villamos kocsi közlekedtek. Ezeket valósággal megostromolták.

- *Le a polgári társadalommal!*
- *Le a bankuzsorásokkal!*
- *Lámpavasra velük!*

hallatszott mindenfelől a kiáltás. Maid közúton zúdult a villamosok ellen.

Itt történt Somlyó József tanuló halála, amikor a huszárság attackkal szétkergette a romboló tömeget, amely innen a Kossuth-utca elé vonult.

Rombolások.

A Kossuth-utcán ismét a villamosokat támadták meg. Több kocsi összetörték, a kocsi ablakait bezúrták s közúton zúdítottak minden kocsin ellen. Innen, miután tettükben senki sem akadályozta meg őket, az Andrassy-utra vonultak. Ekkor már annvíra vérszemét kaptak, hogy az ott talált rendőr és katona csapatra ütöttek s a tömeg élén haladó egyik óriás termetű ember **Haenkel** rendőrfogalmazót **egy üttette fejbe, hogy ez véresen, eszméletlenül esett össze.**

E jelenetre a katonaság feltűzött szuronyokkal ment neki a tömegnek és szétoszlatta azt. Az így megszalasztott tüntetők ekkor a Váci-köruton és a Nagyfuvaros-utcán **barikádokat emeltek s onnan lövöldöztek s dobáltak köveket a rendőrségre.** Itt is a katonaság attackkal oszlatta szét a tömeget.

Rombolás vittek végbe ezután a Kálvin-téren, ahol megtámadtak egy uri nő fogatát is.

— *Le a herékkel!*

Ezt kiáltozták és lekopték az asszonyt. Féltizenkettőkor a Múzeum-körut egyik házába löttek be, megállították, a villamost és összetörték.

Délután a Dob-utcában mintegy hatszáz munkás tért haza, amikor összetörték a Posner-féle papirkereskedés kirakatait. A rendőrség szétoszlatta a tömeget. Itt is harc keletkezett.

Ugyanakkor kelt híre annak, hogy **Molnár és Berényi** lovasrendőrök, akik még a

külső Váci-uti összeütközésnél sebesültek meg meghaltak.

Ujabb összeütközés volt ezután a Podmaniczky-utca és Teréz-körut sarkán, ahol mintegy 3000 újpesti sztrájkoló kezdett el garázdálkodni, mire a rendőrség szétszórta a tömeget.

A minisztertanács.

Délben egy órakor minisztertanács volt, amelyen **Lukács** László elnökölt. A minisztertanács tárgya a szociálistáknak az a kérés volt, hogy a Petőfi-térre délutánra népgyűlést engedélyezzenek. A minisztertanács azt mondta ki, hogy a népgyűlést engedélyezi, de csak zárt helyiségben. Erre a szociálista párt elállott a kéréstől.

Egy órakor megjelent a Házban **Boda** Dezső főkapitány és kérte **Hazai** Samu honvédelmi minisztert, rendelje el, hogy **a főváros egész helyőrsége készenlétben legyen.** A kérést Hazai teljesítette is.

Az a hír, hogy **délután elrendelték a statariumot, az ostromállapotot, nem igaz.**

Ostromállapot egyáltalán nincs, csupán a katonaság van készenlétben s a katonai csapatokkal megerősített rendőrség teljesít szolgálatot és éjjélkor veszi át a szolgálatot a katonaság.

Rombolás a külső részeken.

A kisebb-nagyobb csoportokba összeverődött tüntetők megtámadták a külső részeken levő rendőrszobákat s azokban nagy rombolást követtek el.

A külső Váci-ut sarkán volt még hevesebb összeütközés.

A Röppentyű- és Madarász-utcán fölgyújtottak egy faraktárt, elrombolták a gázvezetéseket s hagyták folyni a gázt.

A Murányi-, Baross- és szomszédos utcák külső részein, még este is rombolt a tömeg. A házak kerítéseit bedöntötte.

A külső Váci-köruton több helyen gyűjtögtattak s a sötétben levő utcában a **rendőrségre és katonaságra a kerítések tetejéről sor-tűzet adtak.**

Halottak, sebesültek, letartóztatások.

A rendőrség a mai tüntetés alkalmával 340 embert állított elő, 112 embert letartóztatott.

A véres napnak három áldozata van, három halott, akik közül egyik a kötelességének áldozata, a másik kettő a szomorú véletlené. A három halott a következők:

Holub Kristóf, akit a munkások löttek le a külső Váci-köruti építkezésnél.

Somlyó József 14 éves tanuló, aki a Szabadság-téri villamos megtámadását visszaverő attacknál szenvedett halálos sebet.

Ritter József lovasrendőr, akit a tömegből a déli támadások löttek agyon.

A sebesültek száma **százhuszonhét.** Ezek közül **tüntető nyolcvannégy, rendőr huszonnyolc, katona tizenöt.**

Támadás Tisza István ellen.

Este hat óra után egy ezer főnyi tömeg az Aréna-uton Tisza István gróf villája felé tartott, hogy megostromolja, de a rendőrök utókat állták s szétverték a tömeget. Tisza István gróf különben nem is volt otthon, mert egész este a munkapártkörben volt fenn.

Békeplakátok.

A borzalmas, véres, rémes nap után mindenki rettegéssel gondolt a holnapra, amikor híre terjedt, hogy holnapra már béke lesz s ennek tanújeleként megjelentek a plakátok is, amelyek szerint a pártvezetőség

felszólítja a munkásokat, hogy miután a mai napon győztek, reggel álljanak munkába.

Kedvező hangulatot teremtett a munkásság körében, hogy nem rendelték el az ostromállapotot s minden valószínűség szerint holnap teljes lesz a béke, bár a fölzaklatott kedélyeket, a fölízgatott munkásokat nehéz lesz egyszerre lecsillapítani.

Az ostrom állapot helyett egyszerűen megerősítették a helyőrséget. Még az est folyamán Ceglédről 2, Kecskemétről 3 és

Székesfehérvárról 3 eskadron huszárság érkezett a fővárosba és azonnal szolgálatba állott.

A debreceni általános sztrájk

A szociálista párt tegnapi határozata folytán a vidéken s így Debrecenben is el voltak készülve egy nagyobb demonstrációra. Azért már a délelőtti órákban lázas izgatottsággal tudakozódott a lakosság a szerkesztőségekben a fővárosból érkezett hírekről. Szerkesztőségünk is permanenciában volt s készséggel adta előfizetőinknek a telefon és távirati tudósításokat. Délelőtt 11 órakor az első riasztó hír, hogy a tüntető munkásság és a rendőrség között összeütközések voltak, melyekben sokan megsebesültek, sőt meg is haltak.

Ezek a hírek, mint általában első pillanat hatása alatt megszületett képek, tulzottak voltak és a felcsigázott fantázia adott azoknak szárnyakat. Bár a tisztázódott események is komorak és szokatlan nagyarányúak. Vér folyt, rendőr és munkás vér, melynek minden cseppje szomorú áldozat a társadalom nagyszerűen megkonstruált oltárán.

Délben a közgazdasági élet nagyszerű hőmérője: a börze az állampapírok örvendéses emelkedését mutatta. Az emberek ragyogó arccal adták egymásnak a hírt. Mikor Budapestről a tüntetés szomorú eredménye megérkezett. Mint a villámcsapás terjedt el szempillantás alatt a városban a lesújtó hír. Vitatkozó csoportok alakultak az utcán és kávéházakban s nem egy heves jelenet játszódott le a különböző nézetű vitatkozók között.

Igy egyik közismert ügyvéd temperamentumával olyan súlyos kritikát gyakorolt a más nézetet képviselő jelenlevők fölött, hogy kinos afférja támadt egy balmazújvárosi földbirtokossal. A segédek azonban a megindult lovagias eljárás folyamán tisztázták az esetet s kölcsönös kimagyarázással elsimultak az ellentétek, ami a mai szomorú események után is joggal remélhető.

Az esti órákban a szociáldemokrata-párt helyi intézősége szintén tanácskozott és holnapra általános sztrájkot proklamált. Ez alkalomból a „Munkás Otthon” előtt, mintegy 500 főnyi munkás csoport képződött, mely a budapesti események hatása alatt tüntető szándékkal járta be a város főbb utcáit, azonban a rendőrség tapintatos eljárása folytán összetűzésre nem került a sor. Hisszük, hogy a munkások önmérséklete és a vezetők higadtsága, tapintata holnap is meg fogja találni azt a módot, amelyen a munkásság erkölcsi erejét kellő nyomatékkal fejezheti ki anélkül, hogy nyomán rombolás, vagy vér keletkezne.

Ez annál is kívánatosabb, mert e pillanatban kapjuk a fővárosból a hírt, hogy már a béke a küszöbön van és Debrecen város polgársága, mint hatósági közegei mindig a leghumánusabb magatartást tanúsították minden oly intézménnyel szemben, mely a munkások anyagi vagy erkölcsi boldogulását célozta.

Különben igen valószínű, hogy mire e sorok napvilágot látnak, már a végleges béke is biztosítva lesz.

Addig is azonban be kell jelentenünk, hogy a béke létrejöttéig a lapok s így a mi lapunk sem jelenik meg.

A debreceni egyetem

Huzódik a közkórház ügye.

Tegnap cikkeinkben megemlékeztünk arról az öröndetes tényről, hogy az egyetem ügye egy lépéssel megint közelebb jutott a megvalósulás felé, amennyiben a képviselőház pénzügyi bizottsága tegnap tárgyalta az új egyeteméről szóló törvényjavaslatot és azt azzal a szöveggel fogadta el, hogy amennyiben Debrecenben a klinikai célokra alkalmas kórház megvan, már a paritás kedvéért is megvalósítandó Debrecenben is az orvosi fakultás.

Tudvalevő ugyanis, hogy az eredeti törvényjavaslat, amely Debrecenben az orvosi kar létesítését későbbi időkre halasztotta és amely olyan nagy fölháborodást és elkeseredést szült, éppen azért szült az orvosi egyetemnek későbbi megnyitására, mert Debrecenben az egyetemnek megfelelő kórház egyáltalán nincsen s éppen ezért tette az orvosi fakultás megvalósításának föltételül a kormány a klinikai kórház építését. Kenézy Gyula dr. udvari tanácsos közrehatása folytán, a kinek az egyetem kérdésében oly igen sokat köszönhet Debrecen városa és vele együtt az egyetem kérdésének többi lelkes hívei kész örömmel szítek kimondani és elfogadtatni, hogy Debrecenben föl kell építeni az új kórházat, hogy az egyetem orvosi fakultása is fölépülhessen.

A közgyűlés elvben elfogadta az előterjesztést s éppen a napokban közöltük a kultuszminiszter leiratát, amelyben tudomásul veszi e határozatot s igéri, hogy a szükséges intézkedéseket a javaslat törvényverőre emelkedésével azonnal meg fogja tenni. A közgyűlés határozatának meghozatalánál egyben megbizta a tanácsot, hogy a kórházi tervek beszerzéséről gondoskodik.

Mindezek után pedig csodálkozással kell látnunk, hogy a tanács részéről e tekintetben, a kórház létesítése kérdésében bizonyos késlekedés vagy késletetés szimptomái mutatkoznak. A tanácsnak ugyanis ma dönteni kellett volna a tervezésre való megbízás dolgában. Az egész ügyet be lehetett volna vinni a májusi közgyűlés elé és mégis, tudomásunk szerint, a tanács úgy döntött, hogy az egész ügyet elhalasztja a júniusi közgyűlésig, mert nem látja előkészítve a kérdést. Különösen nem arra vonatkozóan, hogy a műépítész, aki szerintünk nem is lehet más, mint az egyetemet is építő s e téren legkiválóbb specialista Korb Flóris, tarifáisan megállapítandó díjai mik lesznek. A kórház kérdésének tárgyalásánál ugyanis mindig csak úgy történtek a számítások, hogy az új kórházat 420 ágyra tervezzék s ágyanként osztva fel a kórház építését, egy ágy mindenestül 7000 koronába kerül. Most azután azon akadt meg a tanács, hogy vajjon ilyen megállapítások után az ágyfelszerelések és berendezések után is jár a műépítésnek a Mérnök és Építész-Egylet tarifájában megállapított díj, vagy nem. E harmadrangú kérdésen akadt meg ma az egész dolog. Különösen a pénzügyi vezetőség részéről történt nagy örömmel az arra való hivatkozás, hogy nincs előkészítve a kérdés s így azzal várni kell. Pedig a város pénzügyi érdekeinek védelme nem abban rejlik, hogy a nagyfontosságú kérdéseket eltoljuk, hanem abban, hogy új pénzügyi források nyitására gondoskodunk és arról, hogy a kényszerült s szükséges kiadások a szükséges mederben folyjanak le s a város pénzügyi életében fennakadások ne legyenek. Nem a kerékkötés a kötelesség, hanem a pénzügyi erők készentartása arra, hogy a város ügyis nehezen haladó, de mégis a feilődés útján haladó szakere előbbre és előbbre tolassék minél könnyebben.

Éppen azért a tanácsnak mai állásfoglalását, hogy a kórházépítés tervezésének kérdése egy későbbi közgyűlésig eltolassék, hibásnak tartjuk és bármennyire méltányoljuk a tanácsnak egyébként más kérdésekben annyiszor tapasztalt okos, a város érdekeit szem előtt tartó fölfogását, nem tudunk bele nyugodni abba, hogy e kérdés elodáztassék

és hisszük, hogy a jog- és pénzügyi bizottság módot fog találni e kérdést már most a közgyűlés elé vitetni. Annál is inkább, mert tudjuk, hogy Debrecen városának az egyetem létesítésével legforróbb és kifejezetten legelső kívánsága, hogy a debreceni egyetemen orvosi fakultás legyen, ezzel kapcsolatban pedig azt s tudjuk hogy orvosi egyetem csak az arra való kórház építése esetén lesz. Tehát a kórház építése olyan sürgős, hogy annak dolgát semmiféle — helyt sem álló érvekkel — elodázni nem lehet, nem szabad.

Debrecen rossz utcái

A rendőrfőkapitány előterjesztése.

Különösen sok panasz hangzott el az utóbbi időben Debrecen város kocsiutjai ellen, a melyeknek egyes helyein valóságos veszedelem volt a kocsival való közlekedés. Sokszor hangzott az is, hogy e rossz kövezet fennállásának oka a csatornázási vállalat, amely nem jól állította helyre a kövezetet. A panaszok azonban igen sokszor egy kis türelmetlenségnek is voltak a szüleményei, mert arra senki sem gondolt, hogy ilyen nagy munka, mint a csatornázás, a rend megbolygatása nélkül nem lehetséges és hogy a helyreállított kövezetnél is süppedések állanak elő a föld leülepedése folytán. Kétségtelen azonban, hogy a panaszokban sok igazság volt, a minek oka az utcák burkolatának, különösen az aszfalt fentartásának hiányában volt.

Rostás István főkapitány az utcák emez állapotáról ma tett jelentést a tanácsnak. Napokon át járta be ő maga tisztviselőivel együtt az utcákat és pontos jegyzeteket és kimutatókat készített arról, hogy hol és milyen mérvű hiányok vannak. A főkapitány kimutatóba foglalta ezeket a hiányokat s terjedelmes jelentésben számolt be azokról. Bejelentette azt is, hogy azokra a hiányokra vonatkozóan, amelyeknek helyreállítás aa csatornázási vállalatot terheli, már intézkedett akként, hogy e hiányok nyolc nap alatt leendő eltüntetésére utasította a vállalatot.

A főkapitány jelentése szerint tizenhat utcában tűrhetetlen rossz a burkolat olyannyira, hogy azokat azonnal, minden késedelem nélkül helyre kell hozni. Tizenegy utcában hepe-hupás rossz a burkolat, több helyen pedig tavak képződtek, amelyeknek vize már zöldül, romlik s így a közegészségre is veszedelmes.

A tanács mai üléséből kiadta az ügyet a mérnöki hivatalnak, hogy a szükséges intézkedéseket azonnal tegye meg s egyúttal maga is fölhívta a csatornavállalkozót, hogy az őt terhelő javításokat haladéktalanul végeztesse el.

A főkapitány jelentésében felsorolt utcákban a város tartozik a burkolatot helyreállítani. A tanács egyébként intézkedett ma a Magyar Aszfalt Részvénytársasággal a fentartásra vonatkozóan kötött szerződés kapcsán arról is, hogy a Magyar Aszfalt Részvénytársaság gmár holnap kezdje meg a Kossuth-utca helyreállítását, mert ez utcában az aszfaltburkolat a lehető legrosszabb állapotban van.

Azokban a tanács minden jóakarata és igyekezete sem elégséges, hogy a debreceni utcák burkolatának hibáit helyrehozza, azokon csak a végleges orvosság: az általános burkolás fog segíteni. Ezért kell azt sürgősen végrehajtani.

EGYESÜLET.

A Mgyosz ülése. A Magyar Gváriparosok Országos Szövetségének debreceni fiókjára e hó 24-én délelőtt 3 órakor a Kereskedelmi és Iparkamara kistanácstermében (Piac-utca 69. szám, I. emelet) tartja meg ülését, a melynek napirendjén a következő ügyek vannak: 1. Elnöki jelentések. 2. A Hortobágy-pusztá hasznosításáról. 3. A polgári iskolák reformja és a gyáripár. 4. Egy harmadik városkörzet alakítása tárgyában javaslat Deb-

recen város hatóságához. 5. A munkáslakás ügy állásáról. 6. Vasuti ügyek (Áru és díjszabás emelés, Kassa—Temesvári fővonal). 7. Az iparfejlesztés meddősége. 8. Határozathozatal állandó helyiség bérlete tárgyában. 10. Indítványok.

HIREK

A debreceni kórház. A város kórházi bizottság pénteken, 24-én délután 5 órakor tartja meg a tanácssterembn ülését, amelyen a kórházról is szó lesz. A tárgysorozat különben a következő: A közkórház 1911. évi zárószámadásának betérjesztése. — A közkórház 1913. évi költségirányzatának betérjesztése. — Kórház igazgató főorvos jelentése az új kórház építése ügyében. — Ugyanaz az 1911. utolsó negyedévi gyógyszer-számla felülvizsgálásából kifolyóan kelt belügyminiszteri leiratban szabárvellenes rendlet miatt kifogásolt s az illető rendelő orvosok által megtéríteni rendelt gyógyszer-költségek elengedése tárgyában. — Ugyanaz a kórházban elhalt szegények eltemtetésére vonatkozólag kötött szerződés határidejének lejártáról, s ezzel kapcsolatosan tanács végzés Fodor Testvérek temetkezési intézet helybeli cég ajánlatának tárgyalás végett kiadásáról. — Tiszti főügyész jelentése a közkórház kötőszerszükségletének szállítása ügyében. — Ugyanaz a közkórház szénszükséglete szállítása ügyében. — Ugyanaz a közkórház fűszerszükséglete szállítása ügyében. — Belügyminiszteri körrendelet Richter és Társa budapesti kötszergyáros cégnek, közszállításokban részesíthetése tárgyában. — Előterjesztés a kórház bizottság tagjainak a kórház vizsgálaton eszközleendő beosztások tárgyában. — Esetleg egyéb folvó ügyek előterjesztések és indítványok tárgyalása.

A közgyűlés előkészítése. A legközelebbi közgyűlés előkészítése most folyik, a tanács ma állította össze a tárgysorozatot, amelyen igen sok fontos tárgy van, a jog- és pénzügyi bizottságot szombat délutánra hivata egybe Vargha Elemér dr. tanácsnok.

A debreceni muzeum ásatásai. Ismeretes, hogy a debreceni muzeum kiváló tehetségű és szorgalmu öre Zoltai Lajos minden esztendőben igen sok ásatást végez, a melyek igen szép eredménnyel szokták gazdagítani a debreceni városi muzeumot. Ezt azután megirigyelték a többi muzeumok és tiltakoztak az ellen. Ezt bizonyítja a következő hír, amelyet egy nagyvárad lapból vettünk át:

Vitás ásatások. Érdekes, bár korántsem veszedelmes afférja támadt a debreceni Városi Muzeumnak a Nagyváradon székelő Ipolyi Muzeummal. A nagyvárad muzeum vezetősége ugyanis panaszt emelt a Muzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségénél a debreceni muzeum ellen amiatt, hogy a debreceni muzeum kitűnő öre, Zoltay Lajos a biharmegyei határban is végez ásatásokat.

A nagyvárad muzeumnak a panasza onnan ered, hogy mostanában Biharmegye egyik-másik részében igen érdekes, itt-ott kiválóan értékes leltre bukkant Zoltay Lajos. Legutóbb Monostorpályi környékén végez ásatásokat és ott régi római sírokat, csodálatos módon épen maradt halottas urnákat talált, amelyeket természetesen a debreceni muzeumban helyeztet el. Nem első eset az, hogy Zoltay Lajos a letűnt évezredek nyomait Hajdúvármegye határán tul is kutatja s a városi muzeumnak nem egy nagyon becses tárgya van, amelyre Biharmegyében vagy Szabolcsmegyében tett szert. — Ezek az ásatások bántották a nagyvárad muzeum vezetőségét, hogy panaszt emeltek a Főfelügyelőségénél. A Muzeumok Főfelügyelősége csakugyan leirt a debreceni muzeumnak s figyelmeztette a vezetőséget, hogy idegen vármegye területén, tehát bihari területen nem szabad ásatásokat végeznie. Ha azonban a debreceni muzeumnak kedve, alkalma

és módja van idegen határban ásatni, akkor a talált leleteket köteles folyó árban átengedni az illető múzeumnak.

— **A városi erdők üzemtervel.** Megemlékeztünk arról, hogy a debreceni erdők kihasználására most a város üzemtervet készített, amelyre vonatkozóan már meg is kötötte a tanács a szerződést. Az ügyet most terjesztik a közgyűlés elé. Ez alkalommal illetékes helyeken szóba került ez üzemtervek költsége is, amelyek mintegy 35—40 ezer koronába kerülnek. Ez a költség a debreceni óriás terjedelmű 26000 hold nagyságú erdőterületnél — a hozzáértő szakértők s a leg-hivatottabb tényezők megállapítása szerint — a lehető legméltányosabb az erre vonatkozóan imitt-amott hozzáértés nélkül célzatoság és rosszakarat mellett elhangzott megjegyzésekkel szemben is. Az üzemterv a melyet mindenütt aszerint szokták elkészíteni, mint most Debrecenben akarják és fogják, a városi erdészettel azért sem lehetett volna házilag megcsináltatni, mert arra a városi erdőhivatal fizikailag sem ért volna rá, másrészt sokkal megnyugtatóbb, ha a dolgot az államnak ilyen téren nagy gyakorlatlaltal bíró mérnöke készíti.

— **Közlekedés a lóversenyekre.** A f. hó 26. és 27-ik napjain tartandó lóversenyekre a közlekedés a következőképp állapotot mutat: Két és egy fogatu kocsik a rendes bérkocsi állomáson kellő számban állanak a közönség rendelkezésére. Kétfogatu bérkocsi díja oda és vissza várákozással 12 korona, egyfogatué 8 korona. A versenyek mindkét napján a helyi vasut a Petőfi-térről gőzmozdonyral és elegendő számú személy kocsival egy külön vonatot indít, mely vonatot a Petőfi-térről (Helyi vasut igazgatósági épülete mellett) a nyírbátori vasut vágányán d. u. 2 órakor indul és a honvéd sátoráborhoz 2 óra 20 perckor érkezik. A vonat fel és lezállás végett megáll a Hatvan-utca végén, a külső vásártéren és a baromvásártéren. Ugyanezen vonatot a versenyek befejezése után a honvéd sátorábornál hazajövetel céljából a közönség rendelkezésére áll. Ezen vonatonál kocsiosztályra való tekintet nélkül a menetdíj 30 fillér és a visszajövetel díja szintén 30 fillér. A Bika szálloda és a baromvásártér között villamos kocsik fognak közlekedni, megerősített kocsikkal, mely villamos kocsiknál a vasut a szabályszerű viteldíjat szedi be. A villamos kocsikhoz kiadott jegyek a gőzmozdonyu vonatra nem érvényesek, viszont a gőzmozdonyu kocsikra kiadott jegyek a villamos kocsikra nem érvényesek. A Bika szállodától egy társas kocsit fog indulni d. u. fél 3 órakor. A versenyekre beléptijegyek a versenypénztárnál kaphatók a versenypályán. Páholycok előre válthatók Molnár Ferenc főtéri üzletében (Városház épület), programmok előre kaphatók Szent-Királyi és Nagy főtőzsdéjében, valamint Schvarcz nővérek és Nagy Samu dohánytőzsdéjében és a verseny napján a verseny pályán. A belépti jegyek láthatólag viselendők. Egyébb felvilágosítást nyújt Loránt József titkár. (Piac-utca 16. Alföldi Takarékpénztár palotája).

— **A Patai-telep és csatornázása.** Emlékeztet még, hogy a Patai-telepi lakosok több ízben adtak be már kérvényt az iránt, hogy a város ott csatornázást csináljon és az utcát burkoltassa. A tanács azonban e kérés teljesítését soha sem tartotta lehetőnek, mert a Patai-telepi lakosok sohasem fejezték ki kérésükben, hogy tulajdonképpen mit akarnak. Legutóbb azután a tanács fölhívta a kérvényezőket, hogy amennyiben a csatornázást és burkolást akarják, vállalják el a szabályrendeletileg rájuk eső költségeket és ez esetben a tanács a munkálatok elrendelését fogja javasolni. A tanács elutasító határozata ellen a Patai-telepi fellebezést jelentettek be, de közben be is jelentették, hogy a hozzájárulást vállalják. A tanács most már természetesen arra az álláspontra helyezkedik, hogy a telepések kérése így már teljesíthető lesz.

— **Nyomatvány kiállítás.** A Magyarországi Könyvnyomdászok és Rokonszakmai beliek Szakköre debreceni csoportja e hó 26-án, Pünkösd első napján a Vas- és Fém-

ipari Szakiskola dísztermében (Széchenyi-utca végén) nyomtatvány kiállítást rendez, melyen a központ részéről Wankó Vilmos I. titkár lesz jelen hatalmas gyűjteménnyel, a ki felolvasást is tart „A modern nyomtatványok” címmel. A kiállítás megnyitása pontosan 10 órakor lesz. A gyönyörű s kulturtörténeti jelentőségű kiállítást teljesen díjlanul lehet megtekinteni.

— **Megszűnt postahivatal.** A nagyváradi m. kir. postaigazgatóság közli most a következő rendeletet:

M. kir. posta- és távirdaigazgatóság
Debrecen.
25195-1912.

HIRDETMEY.

Debrecenben a Bádogos-utcában elhelyezett Debrecen 1. számú postai gyűjtőhelyet 1912. évi május hó 25-én megszüntetem. Nagyvárad, 1912. május 18.

Siket,

m. kir. posta és
táv. igazgató.

— **Az új löporraktár.** Tudvalevő, hogy a katonaság új löporraktárt akar építtetni s e célra az Apafája erdőben keresett alkalmas helyet. A városnak azonban nem volt olyan telke, amely e célra a biztonsági körzetet is beleértve alkalmas lett volna s így kérte a hadvezetőséget, hogy a föltételül szabott 760 méter biztonsági körzet helyett, amelyben lakóháznak lennie nem szabad, elégedjék meg 300 méter sugaru körzettel. A hadvezetőség azonban ragaszkodott a szabályszerű körzethez s így a tanács most elhatározta, hogy az új löporraktár helyének megállapítása végett újabb vegyes bizottsági tárgyalást tart és pedig június hó vége felé. Erről értesítette a hadtestparancsnokságot is.

— **A város zárszámadása.** Debrecen város zárszámadását, amelyet a felügyelő bizottság napokon át olyan nagy buzgalommal és figyelemmel dolgozott és vizsgálta át, ma terjesztette be a felügyelő bizottság a saját jelentésével, amelylyel együtt az most a gazdasági bizottság elé kerül. A gazdasági bizottság holnap pénteken délután négy órakor tart ülést, amelyen a zárszámadást fogja tárgyalni. A jog és pénzügyi bizottság szombaton délután tart ülést. Tárgysorozatára igen fontos ügyeket vett föl Vargha Elemér dr. tanácsnok.

— **A nagytemplom világitása.** Tudvalevő, hogy a debreceni református egyház a nagytemplom az erre rendelt Steinfeld-féle hagyományból világitó órát létesített és azt kérte a várostól, hogy világítsa ingyen az órát. A tanács azonban kimondta, hogy csak az esetben teszi ezt meg, ha a fentartásra rendelt alapot a presbiterium átadja. Hosszu levelezés után végre megegyezés is jött létre, amely szerint átadja végre is a presbiterium az alapot. Erről ma értesítették is a tanácsot, de közben azt a megjegyzést is oda fűzték, ami a megegyezésben nem is volt, hogy a város vállaljon felelősséget a villamos áram folytán keletkező károkért. A tanács ma elfogadta az alapítványt s ezzel az óra világitását és kezelését, de kimondta, hogy a presbiterium abszurd kikötését nem fogadja el.

— **A szegedi gyorsíró verseny debreceni győztesei.** A debreceni felső kereskedelmi iskola gyorsíró-körének több tagja résztvett a „Szegedi Gyorsírók Egyesületének” szabatos stenogramm pályázatán s közülök Szénágy Etelka középső és London Dezső alsó osztályu tanuló 1—1 darab arany jutalomban részesültek, míg a többiek valamennyien dícsérő oklevelet kaptak.

— **A titokzatos baleset áldozata.** Pár nap előtt megírtuk, hogy Ökrös János munkást a mentők súlyos sebekkel szállították be a kórházba, ahol két napig eszméletlen állapotban hevert. Tegnap magához tért és a rendőrség kihallgatta. Megállapították, hogy Ökrös e hó 20-án délben részeg állapotban botorkált az utcán s a Mester-utcán a vízvezetéki csatornában megbotlott, majd fejével a csatorna üregébe bukott. A munkások ebédelték s így nem vették észre a balesetet. Innen azonban kimászott s egy Péterfia-ut-

cai vendéglőbe tért, ahol mégkét pohár pálinkát ivott. Majd hazaindult a Nyil-utca és a Kölesey-utcán összeesett, honnan egy bérkocsis a rendőrállomásra, innen pedig a kórházba vitték. Állapota súlyos, de javulásra hajló.

— **Végkielégítés a rendőrnek.** A tanács mai ülésén Háda Sándor rendőrnek, akit a város szolgálatából elbocsátottak, tekintettel arra, hogy csuza van, kérésére 20 heti fizetést, ami a szabályok szerint nem járt volna, végkielégítésül kiutalványozott.

— **Építkezések a telepeken.** A mai tanácsülésen Csóka Sándor tanácsnok annak kapcsán, hogy a telepeken most irták össze a katasztert, bejelentette, hogy 1908. évig az utolsó összeírás óta 981 lakóhelyiséget, 46 üzlet helyiséget és 1240 mellékhelyiséget építettek.

— **A halápi gyilkosok nyomában.** Hajduböszörményből jelentik nekünk, hogy ott ma a hatóság letartóztatott egy embert, kinek a személyi adatai teljesen megegyeznek a halápi gyilkos támadás egyik szereplőjének személyleírásával. Ma akarták szembesíteni Kecskés erdőőr feleségével, aki már gyógyultan hagyta el dr. Láng debreceni szanatóriumát, de mert a szanatóriumból azt a hírt kapta a rendőrség, hogy Kecskésné távozott, csak holnap szállnak ki Halápon s a szembesítés ott történik. Természetes, hogy ennek a szembesítésnek az eredményétől függ, vajjon a gyanu helyes-e, vagy csak lelkiismeretes tapogatózás.

— **A Vargakertiek árvize.** Boldizsár Kálmán és társai Varga-kerti lakosok bejelentették a tanácsnak, hogy a kertészmellett a máv. valami töltést építtetett, ami elfogja a víz lefolyását s így a szélső házak már víz alatt vannak. A tanács mai ülésén utasította a mérnöki hivatalt, hogy e baj ellen azonnal sürgős intézkedéseket tegyen.

— **A diákszövetség gyűlése.** A diákszövetség ma kérésre adott be Debrecen tanácsához, hogy miután kongresszusukat itt akarják megtartani Debrecenben, a tanács adjon engedélyt, hogy a nagverdön sátorábor építsenek. A tanács ezt a faraktár mellett engedélyezte.

— **Az elzüllött király és a rojalisták.** Londonból táviratozzák: A Times-nek jelentik Richmondból: Mánuel volt portugál király kijelentette, hogy a legutóbbi portugál rojalista-mozgalomban nem volt része. Mánuel most Bernben van.

— **A grófné gyilkosa.** Rómából jelentik: Tegnap folytatták a végtárgyalást Paterno Vicenza, Trigona grófnő gyilkosának bűnügyében. A vádlott váltig azt hangoztatja, hogy vak féltékenységből követte el tettét. Arra a kérdésre, hogy miért adott a grófnénak találkozó egy hirhedt zugszállóban, Paterno azt felelte, hogy a grófné maga kívánta hogy ott találkozzanak.

— **Halottrablás.** Palkó József homonnazárhodi gazda bement Homonnára sertést vásárolni és ezért ellátogatott a város külterületén levő vásártérre. Alig ért oda, annyira rosszul lett, hogy végső erőfeszítéssel elvándorolt egy félreeső helyre és lefeküdt. A szerencsétlen ember ott a helyszínén meghalt. Mikor a hullát agnoszkálták, értesítették az esetről Palkó feleségét, aki megérkezett és mivel tudta, hogy férje a vásárra nagyobb összeget vitt magával, átkutatva zsebeit és réműlettel vette észre, hogy felketlen emberek kifosztották a halottat. Pánaszára a csendőrség nyomozás indított annak kiderítésére, vajjon Palkó rosszullete nincs-e összefüggésben a halottrablással.

— **Kémkedő magyarok.** Krakóból jelentik, hogy Zloczovban a csendőrség két magyar embert állított elő, akiket az orosz határon, Kletovka községben kémkedés gyanúja miatt tartóztattak le. Az egyik Haz János, állítólag nagyluckai illetőségű kereskedő, a másik Jyrczak Ily ügyvédi irnok Kis-marosról, akik bevallásuk szerint azért men-

tek Galiciába, hogy birtokot vásároljanak. Megmotozásuk alkalmával terhelő levelezéseket találtak náluk, a többek közt: valóságos kémkedési utasítást, kérdőívet a magyar országi katonai ügyekről és több előkelő orosz egyéniség leveleit, így Bobrzinszky gróf levelét is.

— **Holttest az utcán.** Szabadkáról írják hogy Gara községből tegnap a csendőrségtől távirati értesítés érkezett a szabadkai ügyészséghez, hogy a községben hajnalban, mellén átlótt sebbel, holtan találták az utcán Sebalin József földművest és hogy a tettest Sebalin István személyében a csendőrség már le is tartóztatta. A szabadkai örvénvszék részéről dr. Cosztán Miklós vizsgálóbíró és törvényszéki orvosok azonnal kiszállottak a helyszínre. A titokzatos eset részletei még ismeretlenek.

— **A háború.** A berlini Deutsche Tageszeitung konstantinápolyi tudósítója hiteles forrásból arról értesül, hogy a hatalmak az olasz kormányt az azt a tanácsot adták, vonja vissza Olaszország valamennyi csapatát Tripoliszból és csak a már megszállott török szigetekre szorítkozzék. Hir szerint a olasz kormány elvben elfogadta ezt a javaslatot.

— **Szerelem vagy halál.** Berlinből jelentik: Backlanov, a híres orosz baritonista ellen néhány héttel ezelőtt, amikor Bécsben vendégszerepelt, egy asszony merényletet követett el. Az asszony szerelmével üldözte az énekest, aki különben a híres Lipkovszka Lida operabájos férje és két gyermek apja. Miután a szerelmes levelekre nem reagált, az asszony beállított Backlanov lakására és így szól hozzá:

— Szerelem vagy halál!

Backlanov kiutasította az exaltált asszonyt, mire ez revolvért rántott és a baritonistára lőtt. Szerencsére a golyó éppen csak hogy surolta Backlanov bokaíját és jelentéktelen horzsolást ejtett rajta. A baritonista kicsavarta a fegyvert a nő kezéből, behívatta házvezetőnőjét, kocsit hozatott és hazaküldte a síró asszonyt a férjéhez. Másnap a művész elutazott Bécsből és a merénylet híre is csak most derült ki.

— **A londoni pénzosztogató.** A themseparti város óriás szenzációja egy idő óta egy Charles Green nevű emberbarát, aki arról nevezetes, hogy a pénzosztogatásban leli örömét. M. Green nemrég a Fleestreeten pénzt dobált a járókelők közé, ujabban pedig egy külvárosi orfeumban keltett hasonló módon feltűnést. Itt az üzletvezető a színpadról jelentette be, hogy Mr. Green pénzt fog a jelenlevők közt kiosztani. Green csakhamar meg is jelent a színpadon és bankutalványokat tartalmazó borítékokat dobált szét minden irányban. Persze nagy volt az ujjongás. De egy kis dulakodás is támadt a borítékok miatt. Green végül az összes karzati látogatóknak visszafizettette a belépődíjat.

— **Anarchisták bosszúja.** Párisból jelentik nekünk: Nancyban egy Bill nevű anarchista, aki személyes összeköttetésben állott Garnier bandájával, vakmerő merényletet követett el egy Bellot nevű nő ellen. Ezt a hölgyet a rendőrség felbérelte, hogy kémkedjék az anarchisták közt és Bellot csakugyan több anarchistát a rendőrség kezére játszott. Ezeket akarta megbosszulni Bill, még pedig úgy, hogy Bellot házában nyitott ablakán revolverrel belőtt. A golyó azonban a kémkedő hölgy anyját találta és halálosan megsebesítette. A merénylet után Bill elmenekült és nem is akadtak nyomára.

— **Valódi francia reform füzök** minden kivitelben Schön Sándor keztyű kötszer és orvosi műszertárában Debrecen, Piac-utca 14. Csapó-utca sarok, a Bika szállodával szemben.

— **Nem lehet szép keztyűje,** ha nem Schön Sándornál vette.

— **Mosó Pongyolák** remek színekben és óriási választékban 10 korona Halmágyi Sámuel divatházában.

— **Szalma és panama** kalap különlegeségek feltűnő szép választékban Frank Testvéreknél.

— **Női divatelmék** kosztümökre, tavaszi és divatos doubleelmék, sima angol szövetek, gyapju grenadinok, szint játszó seilyem Marquissette, divatos ajouros zsinór díszek, rojtok, csipkék, napernyők és entous cas ernyők nagy választékban kaphatók Szabó Lajos fiai cégnél.

— **A legnagyobb öröm az anyai öröm** — mondja egy régi közmondás. — De minden anyának arra kellene gondolnia, hogy új hivatása elsősorban kötelességeket ró reá. Gondoskodnia kell, hogy gyermeke a helyes, czélszerű táplálékot nyerje, és ha ő maga nem táplálhatja gyermekét, oly mesterséges táplálékhoz kell nyulnia, mely minden követelménynek megfelel. „Kufeké”, mint tápszer a kis honpolgár részére, már régen bevált; tápláló és könnyen emészthető, kellemes ízű és kiadás a használatban. Csecsemők ennek alkalmazásánál előnyösen fejlődnek.

— **A Nemzeti kávéházban** szombattól kezdve minden nap még itt nem létezett Tiroli zenekar ének- és bohózatokkal összekötve működik. Belépti díj nincs. Ételek és italokról gondoskodik Rosner A. kávé.

— **Valódi francia reform füzök** Schön Sándor keztyű, kötszer és orvosi műszertár Piac-u. 14. Csapó-utca sarok a Bikával szemben.

Művészek rajzai után készült
Hálószobák, Ebédlők, Uri szobák, Szalonok,
minden társadalmi osztály részére.
Különlegesség a butoriparban:
virágos gyökér Tuja.
Jellemző sajátosságai:
**Harmonikus összehatás,
Mély tűzű színek,
Idővel növekvő szinkialakulás.**
Előjegyzéseket csak a termelés arányában fogad el a **Debreczeni**
Butorkészítő Asztalosok Áruzsarnok
Szövetkezet
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja
Hunyadi-u. 17/13. sz. Demetrovics-palota.
Szabad megtekintés vétel kényszer nélkül.
Központunk kezelése alatt lévő Tolnai gyártmányú szőnyegek dus választékban kaphatók. — **Telefon 968.**

Donogán és Somossy
DEBRECZEN, Kistemplombazár.
Óriási választék
mindenféle szőnyegekben
Függönyök. — Ágy- és asztalterítők. — Divánterítők. — Lábtörölők. —
:: Linoleum. — Butorszövetek. ::

Kitüntetve a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel.
Megtűnő eredetű és kiváló minőségű és robusztus.
ellen legjobb házi- és híres
Király-Balzsam!
Hatalmas mennyiségben megjelölt mennyiségben csak rabban idültabb esetekben is már egyszeri beérkezésnél is fájdalmakat teljesen megszünteti.
Fog- és fejfájást 5 perces alatt megszüntet. Egy nagy üveg ára 2 korona teljes hásmalati utasítással. Kapható a feltaláló és készítő
GRÓSZ NAGY FERENCZ
gyógyszertárában Kossuth-utca 8. színház mellett.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	886.50
Osztrák hitel	688.50
4 százalékos koronajáradék	89.06
Államvasút	730.—
Jelzálogbank	466.—
Rimamurányi	765.—
Salgótarjáni	762.—
Közúti vasút	769.25

Irányzat:

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 4 3/4%, Berlin 4 3/4% London 3 1/2%

Budapesti gabonátőzsde.

Szárk E. (Strasser és König) dobr. bizományos távirati jelentése	
Buza októberre	11.55
Aprília	11.88
májusra	9.68
Rozs októberre	9.32
Zab októberre	9.06
Tengeri májusra	9.14
Tengeri 1912. év júli augusztusra	—

Irányzat: Készárú 5 drágább.

Egy pénztintézet válsághirei

A Nagymagyaralföldi Bank nyilatkozata.

A Nagymagyaralföldi Bank részvénytársaság fizetési zavarairól városunkban elterjedt hírekre s egyéb kombinációkra vonatkozóan a következő levelet kaptuk a bank igazgatóságától:

Tekintetes Szerkesztőség!

Tisztelettel kérjük alábbi nyilatkozatunk közzétételét:

A vezetésünk alatt álló Nagymagyaralföldi Bank r.-t.-ről városunkban elterjedt hírekre vonatkozólag kijelentjük, hogy intézetünk fizetéseit mai napig be nem szüntette. Tény ugyan az, hogy intézetünknek a 8 hónap óta tartó válságos pénzügyi viszonyok folytán nehézségei vannak, azonban intézetünk vagyoni státusára tekintettel nyugodtan állíthatjuk, hogy a helybeli előkelő pénztintézetek felkért támogatása mellett intézetünk minden kötelezettségének eleget tehet.

Ami a városunkban elterjedt azon hirt illeti, hogy az alig pár nap előtt alakult Aradi Forgalmi Bank r.-t. ellenünk bűnvádi feljelentést tett, köteleységünk ki jelenteni, hogy nevezett intézet ellenünk a feljelentést azon indokból tette, hogy le nem járt követelésének a lejárat előtti rendezésére bennünket a többi hitelezők kárára pressionálnon. Ezen feljelentésre nézve nyugodtan jelenthetjük, hogy ez teljesen alaptalan, mert aki bennünket ismer nem tételezheti fel rólunk, hogy mi még csak incorrect lépést is tehetünk.

Teljes tisztelettel

A Nagymagyaralföldi Bank
Részvénytársaság Igazgatósága.

Figyelmeztetés a cégeknek. A kamara figyelmezteti azon cégeket, melyeknek a Simon Simota szalonikii céggel követeléseik vannak, hogy a szalonikii cs. és kir. konzulátussal lépjenek érintkezésbe, mert nevezett cég tulajdonosa elhalálozott.

Ingtatlanok forgalma.

Gleza András és neje Csákvári Lidia vezetik Geréby Lászlótól 300 négyszögöl ujosztású földet 740 koronáért.

Gáll Gyula veszi Nánásv Mihálytól Vendég-utca 11. sz. házat 6000 koronáért.

Orosz Sándor veszi Debrecen sz. kir. várostól 2 hold 700 négyszögöl onodói szántóföldet 3500 koronáért.

A világ napsugártól és illattól ragyog,

nagyszerű, fölséges májusi idő van! De nincsen-e senki az ismerősei között, aki most is meg van hűlve s nem tudja, hogyan? Meghűlni bármely évszakban lehet, ezért mindig óvatosságnak kell az embernek lenni. Ez az óvatosság, a mellyel már 25 év óta élnek az emberek: Fáy valódi sződeni ásványpasztillája, a melyet gyógyszerárban, drogériában és ásványvízkezelésben 1 korona 25 fillérért lehet kapni.

Magyar állam vasutak menetrendje

1912. május hó 1-től

Debreczenből indul:

Budapest felé személyvonat	d. u.	12 ó. 18 p.
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4 ó. 45 p.
Budapest felé (gyorsvonat)	reggel	8 ó. 57 p.
Csak P.-Ladány	reggel	5 ó. 12 p.
Csak P.-Ladányig	d. e.	11 ó. 08 p.
Budapest-Nagyvárad felé	d. u.	3 ó. 45 p.
Budapest felé	éjjel	1 ó. 52 p.
Budapest-Nagyvárad felé	este	10 ó. 55 p.
P.-Ladány-Arad felé	este	9 ó. 00 p.
M.-Sziget, Körösmező felé	éjjel	2 ó. 54 p.
Csak Szatmár	reggel	5 ó. 20 p.
Szatmár-M.-Sziget felé	d. u.	3 ó. 57 p.
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	7 ó. 15 p.
M.-Szigetig	este	10 ó. 51 p.
Szatmár M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12 ó. 14 p.
Szerencs-Kassa sz. v.	reggel	5 ó. 14 p.
Miskolc-Kassa felé	reggel	8 ó. 51 p.
Nyiregyháza-Szerencs	délben	12 ó. 38 p.
Miskolc-Kassa felé	este	7 ó. 30 p.
Szerencs-S.-A.-Ujhely-Kassa f.	d. u.	4 ó. 28 p.
Nyiregyháza	este	10 ó. 42 p.
m. á. vasutól reggel	5 ó. 30 p.	
vásártérről reggel	5 ó. 38 p.	
m. á. vasutól d. e.	8 ó. 14 p.	
vásártérről d. e.	8 ó. 21 p.	
m. á. vasutól d. e.	11 ó. 15 p.	
vásártérről d. e.	1 ó. 21 p.	
m. á. vasutól délben	12 ó. 22 p.	
máv. vasutól d. u.	2 ó. 20 p.	
m. á. vasutól d. u.	4 ó. 35 p.	
vásártérről d. u.	4 ó. 43 p.	
m. á. vasutól este	7 ó. 10 p.	
vásártérről este	7 ó. 18 p.	
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	5 ó. 20 p.
Tiszapolgár, Tiszafüred, Füzésabony d. e.	11 ó. 58 p.	
O.-Kocs-Polgár felé vásártérről	d. u.	5 ó. 03 p.
Derecske-N.-Léta felé	reggel	8 ó. 50 p.
Derecske-N.-Léta felé	d. u.	7 ó. 05 p.

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1 ó. 50 p.
A déli 12 ó. 12 p.-kor ind. sz. v.	este	7 ó. 00 p.
Az este 10 ó. 55 p.-kor ind. sz. v.	reggel	6 ó. 15 p.
A d. u. 4 ó. 45 p.-kor ind. gy. v.	este	9 ó. 55 p.
Az éjjel 1 ó. 52 p. indul gy. v.	reggel	7 ó. 30 p.

Budapestről Debreczenbe indul:

A d. e. 11 ó. 50 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7 ó. 00 p.
A d. u. 3 ó. 37 p.-kor érk. sz. v.	reggel	8 ó. 55 p.
Az este 6 ó. 55 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2 ó. 05 p.
Az éjjel 2 ó. 31 p.-kor érk. sz. v.	este	7 ó. 45 p.
Az este 9 ó. 42 p.-kor érk. sz. v.	d. u.	12 ó. 20 p.
P.-Ladányig gy. v. (átszállással)	este	9 ó. 35 p.

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől gy. v.	délben	11 ó. 50 p.
Budapest Nagyvárad felől sz. v.	d. u.	3 ó. 37 p.
P.-Ladányból sz. v.	gy. v.	este 6 ó. 55 p.
Püspökladány sz. v.	d. u.	2 ó. 51 p.
Püspökladány sz. v.	reggel	7 ó. 46 p.
Budapestről sz. v.	délben	9 ó. 36 p.
Budapestről sz. v.	este	9 ó. 42 p.
Budapestről sz. v.	éjjel	2 ó. 31 p.
M.-Sziget felől sz. v.	reggel	6 ó. 59 p.
M.-Sziget felől sz. v.	éjjel	10 ó. 08 p.
Nagyvárad-Püspökladány sz. v.	reggel	4 ó. 58 p.
M.-Sziget felől sz. v.	éjjel	1 ó. 29 p.
Királyháza felől sz. v.	reggel	8 ó. 45 p.
Királyháza felől sz. v.	déli	11 ó. 40 p.
Körösmező felől gy. v.	reggel	6 ó. 59 p.
Körösmező felől gy. v.	d. u.	4 ó. 23 p.
Szatmár felől gy. v.	este	10 ó. 08 p.
Szatmár felől sz. v.	d. e.	8 ó. 45 p.
Szatmár felől sz. v.	este	6 ó. 32 p.
Nyiregyházáról sz. v.	reggel	6 ó. 34 p.
Kassa felől sz. v.	reggel	8 ó. 05 p.
Szerencs felől sz. v.	déli	11 ó. 22 p.
Kassa felől sz. v.	d. u.	3 ó. 32 p.
Kassa felől sz. v.	este	8 ó. 23 p.
Szerencs felől sz. v.	este	10 ó. 24 p.
vásártérről	reggel	7 ó. 09 p.
máv. vasúthoz	d. e.	7 ó. 16 p.
m. á. vasúthoz	d. e.	11 ó. 32 p.
vásártérről	este	6 ó. 25 p.
máv. vasúthoz	este	6 ó. 28 p.
vásártérről	d. u.	2 ó. 13 p.
máv. vasúthoz	d. u.	3 ó. 25 p.
vásártérről	d. u.	3 ó. 30 p.
Derecske-Nagy-Léta felől	d. u.	2 ó. 39 p.
" " " " " " " "	este	9 ó. 50 p.
Derecske-Nagy-Léta felől	reggel	6 ó. 25 p.
" " " " " " " "	d. u.	8 ó. 12 p.

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épületek, deszka és cserépkereskedése, Wesselényi-tér 6. szám alatt (Bertagözmalom mellett) — Kolarit elszigetelő lemez kizárólagos egyed. árusítása.

Kartelen kívül,

tehát olcsó árak. Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezzé be.

Ügynekölnök Iontoz!

REDÓNYÖK

ugymint: fa-, csínvat- és határos hímzésű görredőnyök, elsőrendű gyártmányok, verseny nélküli olcsó áron kaphatók.

Faredőny- és zsalú-gyár Josef Siegel, Trautenau (Csehország).

Az Első Takarékpénztár

átköltözködése folytán megürült Kosuth-u. 3. sz. alatti első emeleti helyiségek

üzletnek vagy irodának kiadók.

Tiszta agyagból készült szép piros

cserép, fali téglá

és legszebb nyersfalazati és

kémény-tégla

csak a

Karczagi

agyagiparnál

Karczagon szereshető be.

Félix-gyógyfürdő

Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett.

Európa leggazdagabb forró kénés hőforrása viz hőfoka 50° Celsius. Gyógyjavallat fürdő alakjában, csusz (reuma) és köszvény ellen. Női betegségeknek, idült méh és petefészek, gyulladások, mehurut medencebeli sejtiszóvetlő és izzadmányoknál. Ivógyógymód alakjában idült gyomorbetegségeknél, makacs székrekedésnél, máj és epehólyag betegségeknek, sárgaság és epeköveknek meglepő gyógyhatás. Tükör-, kád-, mór-, szénsav- és iszapfürdők.

1908. évben 8600 állandó fürdővendég.

Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 250 kényelmes lakoszoba, kütűnő vendéglők, jutányos étlaparak. — Állandó elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene, tennispálya, gondozott sétautak, fenyőerdő, 200 holdas park. Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta. Posta, távirat, interurban telefon.

Gyógy- és zenedij nincs.

Prospektust küld

AZ IGAZGATÓSÁG.

A Közművelődésügyi Minisztérium 19065/912. számú engedélye alapján megjelent a c. o. d. a. határu Dr. Borovszky-féle

ANIMAL-BOROLIN

háziállatok részére.

Külső használatra, bedörzsölésre, hűlésből származó bajok esetén. Igen jól használható száj- és körömfájás alkalmával mint fertőtlenítő szer, ezenkívül baromfidiarria esetén is.

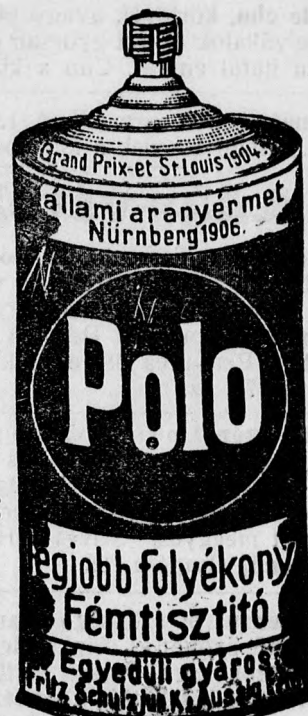
Az ár használati utasítással üvegenként 1 K 50 fillér. Kapható az ország nagyobb gyógyszerárban és drogeriáiban.

Vizszentelárusítók keresztetnek — Kérjen ingyen használati utasítást. — Próbátvev állatorvosoknak ingyen.

A Központi BOROLIN-Főraktár Budapest, II., Margit- rakpart 45. szám.

Debreczenben kapható: Batáry Imre, Harsányi Lajos, Kubek Sándor, Mihalovits Jenő és Steiner Manó gyógyszerárban, „Központi“ Drogeriában, Balogh M. J., Deutsch Lajos, Mayer Jenő és Béla kereskedőknél és Nagy András koztül- és sérvkötő-gyárban:

Különböző nagyságu üveg- és bádopalackokban.

Mindentitt kapható! Kérjünk ingyen próbát!

Gyomorgörcs, kólíka, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitűnőbb háziszser a

Hollandi

Gyomorsepppek

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában Debreczenben.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Széchényi- utca 6.
	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegy-tisztító.	Verbőczy- utca 14.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 until 50 fillér, azontal minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér.

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Választásnál tessék a választást megosztani.

Betöltendő.

Házmenet felvétetik. Czim a kiadóban.

Bei einem kinderlosen deutschsprachenden Ehepaar finden Studenten aus bessern Hause rituelle Pension. Immerglück Viktor, Lőcse.

Nappali kifizető fiu felvétetik Hoffmann és Kronovitz nyomdájában.

Bármiféle cím, körlevél, avagy boríték címzését elvállalok és azt gyorsan elkészítem. Jóírású fiatal ember. Cím a kiadóba.

20 koronát fizetek egy kifizető 13—15 éves fiúnak. Jelentkezzenek a kiadóba.

Adás-vétel.

Gróf Andrássy, Tesseni, H.-Böszörményi szövetezeti és Hungária tea vajak uradalmi irosvaj, gyenge májusi turó mindennap friss kapható Deutsch Lajos főüzletében Piac-utca 38. és fiók üzletében Piac-utca 72. sz.

Mindenki szeret olcsón vásárolni a Kézimunka Czipő Áruház a legjobb és legolcsóbb áruval ellátva. Bevezetve férfi és női fehér nemű és divatcikkek. Egyszeri vásárlás mindenkét meggyőz. Szíves pártfogást kér Klein Izso, Csapó-u. 18.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Saját monogramjával ellátott szivarkahüvelyt szivhat mindenki! Kizárólagos raktár a Harmathy hüvelykülönlegességek főraktárában, Fűvészkert-u. 14.

Őnt is érdekli! Női és férfi kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászon, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Három és fél lóerős benzínmotor mágneses és akumulator gyújtással szerszámgepek hajtására alkalmas, jutányos áron eladó. Czim a kiadóba.

Szép burgonya métermázsánként 11 kor. Péterfia-u. 76.

Lakás.

Egy elegánsan berendezett szoba külön bejárattal, villanyvilágítással minden órán kiadó Barna-utca 4.

Különféle.

Welsz Ferencz gépzemre berendezett asztalos műhelye József kir. herceg-u. 7. Telefon 10—90.

Van szerencsém értesíteni, hogy Rákay ur cipőfelsőrész készítő műhelyét átvettem s azt a mai kornak megfelelően tovább vezetem. Teljes tisztelettel Zeke László cipőfelsőrész készítő Csapó-u. 13.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.

Bérekocsisok

és fuvarosoknak különösen alkalmas közvetlen a Hungária-malom mellett a Poroszlay telepen egy jól bekerített lakóház, istálló és kocsiszin

azonnal kiadó.

Minden oldalról könnyen megközelíthető, villanyos megállóhoz közel, baromfitenyésztésre is kiválóan alkalmas.

Értekezhetni lehet Fleischer István Deák Ferencz-u. 19. sz. alatt

Tátra-Gánóczi gyógyfürdő

természetes szénsavdus forrással kitűnő gyógyhalású:

Szívbetegségek,
Rheumatismus,
Köszvény,
Gyomorbántalmak,
Vesebetegségek,
Női bajok,
Neuraszténia,
Angolkór esetekben.

Méltányos árak. — Penzio. — Olcsó száraz szobák. Kitűnő női ellátás. Figyelmes kiszolgálás. Posta, távírda, telefon, állandó csendőrszolgálat. Vasúti állomás. Gyorsvonatok feltételes megállóhelye június 15-től. Állandó fürdőorvos Budapestről.

:- Központi Menetjegyiroda :-
(Budapest, IV. Vigadó-tér 1. sz.) után részletfizetési kedvezmények. Prospektust és minden egyéb felvilágosítást díjtanul azonnal küld.
Fürdőigondnokság, Gánóczi-fürdő.

Legalkalmasabb bevásárlási forrás férfi-, fiu- és gyermekruhákban Neumann M.

cs. és kir. udvari és kamarai szállító

Debreczen, Piacz-u. 51.

Alapítási év: 1845.

Alapítási év: 1845.

Porol szövet- és csipkefüggönyöket, stórokat, divánvédőket, ágy- és asztalterítőket stb.

Fest

Ágytollat

Tisztít

fertőtleníve tisztít

Hrabéczy

Első Debreczeni Gőzmosó, Vegytisztító és Ruhafestő Részvénytársaság, Széchenyi-utca 42. sz.

Uj üzlet! Megnyílt! Uj üzlet!

Halmágyi Sámuel fióküzlete

Piacz-utca 32. (volt) Szedlák-házban.

Állandóan dus választék

Costümök, Ruhák, Bluzok, Pongyolák, Aljak és Jouponokban.

Nyári ruha, Pongyola és Bluzkülönlegességek.

Feltüntetett olcsó, szabott árak.

Előzékeny, pontos kiszolgálás.

Külön mértékosztály.

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben:
Vidéken:
Egy hóra.
Negyedévre

Dr. MEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HÖFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 49. szám.

Elkeseredett torlasz-harcok Budapesten. Kizárták a sztrájkoló munkásokat. Égnek a gyártelepek. Halottak és sebesültek az utcán.

A tüntető munkások tegnap este kimondták, reggelre munkába állnak. Ma meg is jelentek a gyárakban, de a kapukat zárva találták. Gyárosok kimondták, hogy a munkát június 5-ig beszüntetik s városzerte **krimicsaut alkalmaztak.**

Erre a munkások a pártvezetőség tudta nélkül gyüleseztek, elhatározták, hogy megszeménelve felelnek. Nyomban az utcára vonultak s az utca csőcselékével erősödve, borzalmas romboló munkába fogtak. A villamoskocsikat megtámadták, felborították és torlaszokat csináltak azokból. Az utcai gázlámpákat letördelték s a kitóduló gáztömböt felgyújtották. **A rendőrség és katonaság kivonult és véres utcai harcok keletkeztek.**

A tüntetők ekkor a Váci-uti telepekre vonultak, ahol eltorlaszolták magukat, a kerítésekkel felgyújtották és a házakat szétrombolták.

Katonaság és rendőrséggel kerültek szembe. Mindkét oldalon öldöklő puskatűz keletkezett.

Hat halott és 162 sebesült borította a

csatateret. A mentők nem bírtak hozzájuk férni.

A tüntetők a Czukorgyárat felgyújtották, s úgy elsáncolták magukat, hogy meg sem lehetett a terepet közelíteni.

Majd a Láng-gyár felé vonultak, azt is felgyújtották és az még e percben is hatalmas lángoszloppal ég. A rendőrök, katonák kereszttörték a barrikádokat s a tüntetők így az égő gyár oltásához foghattak.

Innen a tüntetők rettentő harcok közepezt a Viktória malom elé vonultak. Utközben elfogtak egy kocsiszállitmány petrolumot, ezt a malom épületre locsolták és azzal a hatalmas malmot felgyújtották. A malom menthetetlen.

A Váci-utcát 200 rendőr szállta meg, ezek minden utcatorlatokat megszálltak s ennek a szerencsés elővigyázatnak köszönhetik, hogy a belváros a dülástól megmenekült. Azonban az utca torkolatoknál heves összetűzések voltak, melyekben újra számosan megsebesültek.

Lapunk reggeli számában bővebben.

A képviselőházban

ez idő alatt felolvasták a mentelmi bizottság jelentését, amely

Kovács Gyulát 30 napra
Ráth Endrét 8 napra

kizárta a képviselőház üléséről.

Kovács Gyula nem hajlandó a határozatnak eleget tenni. Ujra a mentelmi bizottság elé utasítják, mire kijelenti, hogy a mentelmi bizottság újabb határozatát sem respektálja.

Eitner, Györfly és Mezössy képviselők interpellálnak a tegnapi tüntetés miatt.

Lukács László miniszterelnök nyomban felelt. Zavargásokért felelősséget nem vállalja, azt az ellenzékre hárítja vissza.

Országház környékét rendőrség, katonaság veszi körül. Egész helyőrség készenlétben áll s minden eshetőségre kész. Villamosok csakis főutvonalakon közlekednek.

Rendőrállomásokat katonasággal erősítik meg. Boltok, kapuk zárva vannak. A város olyan, mintha hadi-állapotban volna.

A zendiülés különösen a gyárnegyedekben változatlanul tart.